

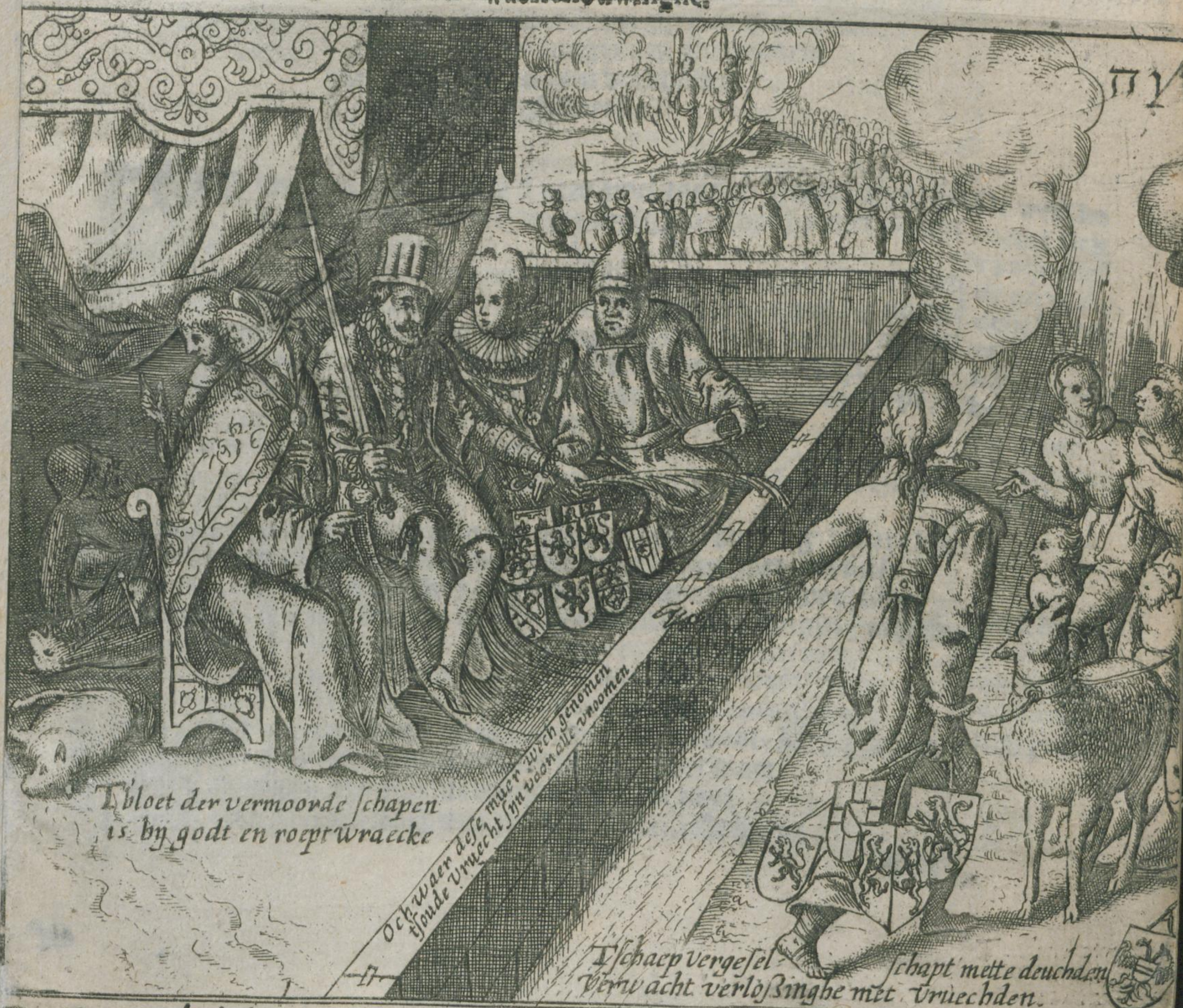
Toets ofte Proef-steen/

Aengaende het Placcaet van-de Doorluchtighe Isabella Clara Eugenia, Infante van Spangien/ ende Souvereyn Princesse over de verheerde Nederlanden/ onlancx wtghegaen.

Of de Coninck Philips haer Vader/ soo goedertieren ende lieffelijck met de Nederlanden / by-sonder met die van Hollandt ende Zeelandt ghehandelt heeft/ als sy daer inverhaelt.

Dan of hy niet veel meer als een tyran / soo met ghewelt als met list/ in alle wreedicheydt teghen haer ghewoedt heeft / tot haer gantscher vernielinghe ende wtropinghe.

Alle Vaderlandtsche lief-hebbende persoonen tot een waerschouwinghe.

Die Tirannen bedecken haer wreethent met Iustici maer godt Verhoort dē ontschuldighē en staet ha

Toets ofte Proef-steen/

Aen-gaende het Placcaet

vande Doorluchtighe Isabella Clara Eugenia, Infante van Spaingen/ende Souvereyn Princesse over de verheerde Nederlanden/ onlanckx wtgegaen: Of de Coninck Philips haer Vader/ so goedertieren ende lieffelyck met de Nederlanden/ bysonder met die van Hollandt ende Zeelandt ghehandelt heeft/ als sy daer in verhaelt. Ofte dat hy niet veel meer/ soo met ghewelt als met list/ haer in aller manieren gesocht heeft te vernielen: Blijckende deur dit cort sommarisch verhael/ vanden tijt zijnder huldinge/ tot opten dach zijns doots. Daer deur crachtich bewesen wert: Dat de vereenichde Nederlanden/ geē rebellen tegens hem zijn geweest: maer hy een tyran tegens haer/ ende daer deur verloren heeft/ nae Gods/ der natueren ende aller volckeren rechten/ alle 'trecht der hoogher Overheyt/ ende sy wederom ghestelt zijn/ in haer vorige vryheyt/ ende niet langer aen ghehouden/ dan of sy noyt aen hem verbonden waeren gheweest.

Tusschen waken ende slapen/ nochtans en droom de ick niet
Hoorde ick een Wolf teghent Schaep (dat hy met swaer verdriet
Menich Jaer had verdruckt) van zijn goetheyt beroemen
Alle zijn tyrannye tegent onnosel Schaep / ging' hy noemē
Liefde eñ goedertierenheyt/ hoe wel hy menich van haer hadt vermoort
Sonder recht oft reden/ met tyrannighe wreetheyt ongheh oort.
Het Schaep daer over verwondert/ kennende zijn eygen onnoselheyt
Was gansch ontstelt van sulcke ongheh oorde wreed'heyt
(Want wat machter meer stryden tegens de reden/ als
Dat de wreede Wolf/ als waer hy het Schaep/ het Schaep beschuldicht vals
Van grooter misdaeden) eñ achtede t geen verantwoording' waerdich
Want der ganscher werelt was wel bekent zijn wesen goet-aerdich
Ende verliet sich op zijn onschult/ die hem wel soude verantwoorden.
Maer d'ander Dieren/ die van dees ongherijmde beschuldighe hoorden
Vermaenden 't Schaep/ dattet hemselven verantwoorden souw'
Tegens dese onrechte beschuldinge/ vanden wreeden Wolf bouw'
Want die sich niet verantwoort van 'tghene hem wert aenghesept
Die wert vanden onverstandighen daer deur inden doot-slach ghelept/
Des soude hy ten minsten vraghen wat zijn misdaet waer
Om hem selfs vande aen-clachte te suyveren daer naer
Ofte voor onpartydighe Rechters zijn sake laten beslechten

De wolf beroemt sich vā zijn liefde en vriēdelickheyt teghent schaep, eñ beschuldicht het schaep van ghewelt.

Het schaep wordt tot zijn verātwoordinge aengeport.

Hier deur wertet Schaep wat ghemoedt / maer was becommert voor
wat Rechten
Hy de sake soude vetrecken/want de Leeuw' de Coninck der Dieren.

[Het schaep bevreest sich voor den leeu te recht te comen.]

De opperste Rechter/was met den Wolf vanghelijcker manieren
Tot verderven/verscheuren/vernielen/ende moorden ghesint fel
Eñ op dattet een schijn van recht soude hebbē/so verclaert hy voor rebel
Al die hy begeert te verslinden/dus ist een heet hang-yser aen te gaen
Voor sulcken metten Wolf eensghesind' Rechter/'t rechten te bestaen
Daer op die Dieren spraken/men sal alle die Dieren vergaren
Staetsgewijs/als de hoochste Overheyt / voor haer salmen verclaren
Des Wolfs aenclachte/ende u verantwoordinghe mits dien
Ende na gedaen clachte en verantwoordinghe/salder recht gheschien
Nae Gods ende aller volckeren rechten/daer niet de machtighe
Deur zijn ghewelt 't Recht wint/maer die onschuldighe
Deur zijn onschult werdt bevrijt/ ende de boose ghestraft wert
Nae zijn misdaet: Dees voorslach beviel den Wolf seer hert
Segghende: dat de Leeuwe de hoochste Overheyt waer
Onder hem/ ende zijn recht moesten alle Dieren buygen haer
Hy hadde zijn Rechters ende bysitters/dede Recht ende gheen ghewelt
Het Schaep sprack: dat is my wel gansch anders vertelt
Hoe hy in zijn oude versleten dagen/doe hy niet meer mocht roven
Den Dieren veel goets gingh' toesegghen ende beloven
Datse hem in zijn sieckte doch souden comen besoecken
Op sulcke beloften quamen die Dieren wt allen hoecken
Om haer Coninck te troosten. Maer hoe verginckt haer doch

[De ingaende voetstappen int hol des Leeus, eñ datter geē weder wt comen, maecken't schaep bevreest.]

Daer quamper niet een weder wt: maer d'ander die't bedroch
Ghewaer werden/acht-slaende op de ingaende voetstappen
En datter gheen weer wt quamen/ die bleven staen voor de trappen
En saghen 't spel van verde/hoe dat de Coninck huys hiel
Ende hoe hy metten Dieren omsprongh'/'twelck haer alsoo beviel
Datse te rugghe liepen/vertellende datse daer hadden ghweest
Dits 'tghene/sprackt Schaep/dat my maeckt bevreest
Dat ick mijn onschuldighe saecke/niet wil vertrouwen zijn oordeel
Want niet de onnosele/maer de machtighe heeft voordeel
Voor zijn vierschaer. Hier op antwoorden des Leeuw's ghesinne
Dit sult ghy aen desen Leeuw' die nu Coninck is niet bevinnen
Daer ghy van spreeckt/was een Heydens Leeuw' wt Barbaryen
Maer dese Cacolijcke Leeuw' die nu tot desen tyen
Regeert/die en verslint niemant dan die hy vrijcht
Daerom ghy desen t'onrecht met tyrannye betijcht

[Het schaep laet sich overreden: dattet voor den leeu te recht coēt.]

Stelt hem vrijlijck tot u Rechter/hy sal u gheen onrecht doen
Het eenvuldighe Schaep liet sich in't eynde noch alsoo broen
Dat hy voor zijn vierschaer soude aenhooren des Wolfs clacht
Doen heeft de Wolf seer sware beschuldinghe voort ghebracht
Hoe dattet Schaep teghens des Wolfs hoocheyt in corten daghen
Zwaerlijck had misdaen/('twelck hem niet stont te verdraghen)

Dattet

Dattet hy hem wt de Rivier had gedroncken/ ende 'twater onclaer ghemaeckt
't Schaep zijn goet recht betrouwende/ heeft de daet niet missaeckt
Midts dat hy soude hebben zijn verantwoordinghe daer by
Doen riep des Leeuws gansche ghesin/ nu behoeven wy
Gheen meerder ghetuyghenisse/ 'tschaep heeftet selfs bekent
Ende daer deur heeftet des Wolfs hoocheyt gheschent
T'schaep sprack daer wel teghens / als een onnosel dier
Hoort eerst mijn verantwoordinghe/ wats dit voor een ghetier
Ick heb int alderminste teghens des Wolfs hoocheyt niet misdaen
Maer men vint wellicht een stock/ alsmen den hont wil slaen

Het schaep can tot geẽ verãtwoording comẽ

Ick stont van verde benedens stroom (want ic socht hen niet te genakẽ)
Ende dranck 'twater met vrees/ hoe cond' ickt dan onclaer maken
Tis der reden niet ghelijck/ des versoeck ick hem zijn clachte te werden ontseyt
Wantse strijt tegens alle recht/ reden ende billickheyt
Want die benedens stroom is/ hoe mach die 'twater dat boven hem is
Onclaer maken/ hier van behoeftmen gheen breeder ghetuyghenis
De daet spreect selfs/ daerom is de beschuldinghe vals
Jae de Wolf wetet selfs wel/ al dingt hy nae mijn hals
Des ghedrage ick my aende Rechter/ dat die wel willetten
Op mijn onschult/ ende 'tgroot ongelijck daer deur de Wolf my wil verpletten

Gheen onschult gekẽt voor des leeus vierschaer.

De Coninck de Leeuw'/ met de Beyren/ Lupaerts ende Gieren
Sijn by-sittende Rechters/ wreede ende verscheurende Dieren
Staken de hoofden t'samen/ ende spraken daer na het oordel
Dattet Schaep tegens des Wolfs Majesteyt sich had ghestelt rebel
Ende dattet metter doot gestraft soude werden deur dattet had misdaẽ
Datmen't eerst sou scheeren/ daer na villen/ dan voort sien ende braen

De Leeuw spreeckt sententie over het schaep.

Van dit onrecht/ onverwacht / onrechtveerdich oordeel wreet
Heeftet Schaep geappelleert. Elck een wt den Dieren oock creet
Dat de aenclager ende Rechters eens waren inder sake
Ende daerom tegens recht en reden een onrecht oordeel spraken
Dat dit so claer was als den dach/ datttet elck een sien mocht
Maer 'tgewelt nam de overhandt/ 't Schaep wert ter doot gebrocht

Het schaep appelleert te vergeefs.

Daer over 'tsuchten/ kermen eñ clagẽ van elck een tot indẽ hemel clanck
Dattet een steenẽ hert ontfermde/ daer deur ic wt mijn slaep ontspranc
Maer mijn oogen schemerden noch/ dat ick niet claer conde sien
Midlertijt brack den dach aen/ eñ sach een groote verandering' geschien
De Wolf/ Beyr/ Lupaert ende Gier in Spangiaerts verandert werden
Metten Leeuw' haer Coninck/ dit sach ick eerst wat duyster van verde
Maer naeder comende gansch claer/ maer by 't Schaep verselden haer
Die van Hollandt/ Zeelandt eñ d'ander vereenichde Landen daer naer
Dien niet t'onrecht den naem van Vroeschappen ghegheven was
Vanden Camer bewaerder des Keysers Caroli op dat pas
Als hy den generalen Staten deser Landen tot Bruissel vergaert

Alle dieren treurẽ over tonrecht oordeel vãt schaep.

Voorgaf om zijn soon over te gheven dese Landen vermaert
Ende de Camer bewaerder alle Staten des Lants (haer Prince getrouw)
Elck by gheheurte d'eene nae d'ander in roepen souw'
Ende comende tot die van Hollandt/ alst haer gheburte was
So riep hy: De Vroeschappen van Hollandt sullen op dit pas
Binnen comen. Maer om nu te comen tot een naeder ghesicht
Van 't geene half droom's ghewijs in 't voorgaende ghedicht
Is verhaelt/ soo moetmen nu van de tijt af beginnen gaen
Hoe dat de Coninck Philips eerst zijn eedt heeft ghedaen
Aen dese Landen (begaeft met heerlijcke Previlegien ende vryhept
Van outs hepr vercregen/ deur haer ghetrouwe ghedienstichept
Teghens haer Hertoghen/ Gravenende Heeren/ van handt ter hant
Daer in haer niemant overtreft heeft/ in eenich Landt)
Haer voor te staen in hare Previlegien/ vryhept ende Rechten
Daer nae hebbense hem als trouwe onderdanen ende knechten
(Maer niet als slaven) eedt ghedaen van ghetrouwichept
Diese oock hebben onderhouden in aller onderdanichept
Maer de Coninck corts daer nae verghetende zijn eedt
Heeft over haer niet begost te regeeren/ maer te heerschen wreedt
Als oft hy niet alleen een Heer over haer persoon ende goeden waer
Maer oock over de conscientie/ dit te verdraghen viel swaer
Een soodanich Lant ende vrye Luyden/ datmē die tot slaven ellendich
Sochten te maken/ jae meer dan slaven/ dat was al te schendich
Te lyden/ voor een dapper ghemoet der vryhept waerdich.
De Coninck dit wel wetende/ socht maer te meer quaet-aerdich
Alle middelen aen te wenden om haer tot oproer te verwecken
Doch om zijn tyrannye noch wat behebbelijck te bedecken
Soo nam hy de Religie voor/ als of hem die ter herten gingh'
Onder des selfs schijn hy nieuwe Bisschoppen aenvingh'
Over al in te planten/ daer voorheen Kettermeesters waren geweest
Hier van heeft et gansche Landt gheschrickt ende ghevreest
Want der Kettermeesters wreedthept/ schrickelijck om dencken
Hadder menich duysent (die niemant sochten te crencken)
Ghehanghen/ ghewortcht/ verdroncken/ ghesoon ende ghebraen
Des was elck verschrickt dattet nu noch qualijcker sou gaen
Daer over met ellendich suchten/ karmen ende claghen
't Gansche Landt vervult wert/ nochtans dorst niemant in dien daghen
Eens kicken/ hoewelt opentlijck tegens des Conincx beloften streedt
In zijn huldinghe den Lande gedaen / met so solemnelen eedt
Maer hier mede was noch niet versadicht zijn bloetgierich gemoet
Het gemeene volck leedt dit noch al (want sy waren veel te goet)
Dan hy sochtse alleenlijck tot oproer te verwecken
Want andersins mocht hem zijn voornemen niet strecken
Daer mede hy had voorgenomen haer wt te royen inden gront
Dan daer toe conde hy met goeden schijn niet comen/ dan hy vont
Noch een ander raet/ ende socht die Spaensche Inquisitie fel

Keyser Carel gheeft Philips zijn soon de Nederlandē over met consēt der selver, 1549.

De Coninc heeft eerst de Landen eet van getrouwichz gedaē, daer na de Landen hem.

De Coninc heeft vant begin af zijn eet overgetredē en 't lant ge socht te onderdruckē ende daer door tot oproer te verweckē.

Vāt invoerē der nieuwer Bisschoppen, 1558.

De Coninc soeckt de Spaensche Inquisitie in te voerē, om het

Overt

Over't gansche Landt in te voeren/op datse doch immers rebel
In't eynde souden werden door't ondrachelijck onrecht haer aengedaen
Op dat hy haer dan mocht straffen/met meerder recht voortaen
Als oproerige ende rebellen: maer het wilde hem noch also niet gelucken
Wantet volck was veel te goet-aerdich/wilden liever lyden ende bucken
Dan yet ongeregelts tegens haren Prince aen te rechten
Verhopende de sake deur goede verantwoordinge te beslechten
Met bidden/voor-bidden ende ander beleefde onderrechtinghe

Lant oproerich te maken, en haer dan to straffen als rebellen. 1560.

Daer over eerst de Grave van Egmont, tot deser sake beslechtinghe
Daer nae de Heere van Montigny ende Marquijs van Berghen
Aenden Coninck in Spaingien zijn gesonden/niet om te terghen
Sijn Majesteyt/maer hem te bidden gansch ootmoedich
Dat hy met zijn gehoorsame onderdanen doch niet soo bloedich
Soude handelen/tegens zijn gesworen eedt ende gegeven trouwe
Dat hy doch de Landen wilde verschoonen/en haer also niet benouwen
Op't alder-uyterste: maer als een Vader des huysgesins haer regieren
Ende niet met haer omgaen als oft slaeven waren oft wilde Dieren
Maer wat wast/sy en hadden tot hem geen vryen toe-gangh'
Om hem rondelijck des Landts swaricheyt te vertoonen in't langh'
Want daer was noch gehoor/noch op-mercken/noch bewegentheyt
Dat hy eens ter herten wilde nemen des Lants gelegentheyt.

De grave vā Egmont na Spangiē ghesonden om dē Coninc te onderrechtē.

Egmont is dat-mael deur groote beloften vanden Coninck vry geraeckt
En den dansch ontsprongen: maer d'ander twee hebbē dē doot gesmaeckt
Met confiscatie van haer goeden. Waer hoordemen wreeder feyt
Dat den biddende niet alleen haer bede wert ontseyt
Maer dat om haer smeecken/bidden ende vertooninghe.
Wt schuldige plicht gedaen/de doot most zijn haer beloonínghe
Aen Egmonts t'huys-comen/cond'men merckē hoe hy daer had geweest
Die wel blyde was/dat hy ontcomen was dat tempeest

De Marquijs van Bergen, en de Heere van Montigny in Spangien ghedoot.

Aldus in plaetse dat de Landen verhoopten wat verquickt te werden
Naeyde des Conincx wreede schryven wel scherp ende herde
Ghebiedende datmen de Spaensche Inquisitie in voeren sou
Sonder nae-laten oft eenich wederseggen/want hijt also hebben wou
Deur allen desen conde hy't Landt noch tot gheen oproer verwecken
Want de Princen des Landts sochten't noch altijt te bedecken
Tot dat ten laetsten tot alle man deur-drongh' dit gelupt
Het conde niet langer verborgen zijn/maer 't herste ter zyden uyt

De Coninc wil en gebiet de invoeringhe vande Inquisitie. 1564.

Hier deur ist gansche Landt vervult met grooter swaricheyt
Elck was verschrickt/verbaest/bevreest/met ellendige naricheyt
Maer de Edelen des Landts begosten haer beswaren
Den Coninck deur ootmoedige biddende requeste te openbaren
Met eerbiedinge van alle onderdanige dienstschuldige plicht
Nederich versoeckende/dattet zijn Majesteyt niet wilde achten licht
Maer dat hy doch zijn wreede Placcaten wilde minderen
Ende het dooden eenmael ophouden over zijn onschuldige kinderen
Als een goedertieren huys-vader toestaet ende behoort

De Edelen des Landts gevē requesten aende Coninck. 1566.

Deur

Deur alle twelcke hy niet versacht is/maer noch meer verstoort
Gantsch onverbiddelijck in aller manieren/ hoemen t aenghelepdt heeft
Hoe ootmoedich/hoesmeeckich/vriendelijck ende beleeft
Datmen hem badt/twas al om niet/ende vergeefschen arbeyt/
Alle vriendelijcke voorbiddinge heeft hy gansch afghesept
Maer in plaetse van dien/sachmen corts daer nae volghen
Het wreede oordeel/deur zyn Inquisitischen raedt vervolghen

Wreet placcaet des Conincks in Spangiē overt gansche Nederlandt. 1568.

Ende deur hem bevesticht over het gansche Nederlandt
Daerin niet wtgesondert/noch verschoont soude werden yemandt
Maer het trefte soo wel die alderbeste Catholijcke
Als alle d'andere/die hy noemde rebellen/datse alle ghelijcke
Hadden bedreven Crimen læse Maiestatis inden hoochsten graet
Ende allegader daer over verbeurt haddē lyf eñ goet deur haer misdaet
Oorsaeck nemende deurt geene dat midlertyt gheschiet was
Vant af-werpen der Beelden ende openbare Predicatie/die op dat pas
Deur des gemeene volcx onlijdtsaemheyt gheveurde
Om datse des Conincx onverbiddelijck ghemoet bespeurde
Daer over oock sommige vande Gouvernante zijn ghestraft geweest
Metter doot/daer deur veel volcx verschrickt zijn ende bevreest
Ende alsoomen in een ellendige staet noch quader heeft te duchten
So bestondender veel luyden hier deur wten lande te vluchten

Bedriegelijck placcaet van Madamme de Parma, met cōtrary heymelijcke instructie aende Officiers.

Doen isser vande Gouvernante een opentlijck Placcaet af-ghelesen
Dat niemant soude vluchten deur wanhope ofte vreesen
Tgeene datter ghesc hiet was soude wesen vergeten ende vergeven
De Coninck soude selfs comē/als een goedertierē Prince daer beneven
Maer twas ydel bedriegerp/want opten selven tyt ende stonde
Heeftse aenden Officiers over al heymelijcke instructie ghesonden
Datmen den geenen die ter Predicatie hadden gheweest soude vanghen
Ende de selvighe straffen naet oude Placcaet wel stranghe
Daer deur eenige vande Magistraten wten quartier van Noort-hollant
Aen Madamme de Parma hier van versochten te hebbē trechte verstant
Niet wetende hoese dese tegens strydende saecke souden verstaen
Dattet anders niet en was/dan om de Ghemeynte te vertaen
daer op haer vande Gouvernante wel rondelijck werde gheantwoort
datse/niet teghenstaende topenbare Placcaet/souden varen voort
Nae de heymelijcke instructie die den Officiers verleent was

De Hertoge vā Alba ghesonden om de sententie, in Spangien ghegeven, te executeren in Nederlandt. 1568.

Want sy hadde een ander bevel wt Spangien ontfangen op dat pas
Alst oock corts daer na bleeck/datse liet straffen seer swaerlijck
Al daerse eenich oorsaeck op greep/ groot ende cleyn hans eenpaerlijck
Hier deur ist gantsche Lant gevallen in wanhope/vrees ende duchten
Te meer om datter gehoort werden verscheyden gheruchten
dat de Hertoghe van Alba af quam met krijchs-macht
Om de wreede sententie te executeren (hier boven ghedacht)
Overt gansche Nederlant/in Spangien gevelt int ghemeen
Nae welcx inhoudt/soude verschoont werden/iae niet een
Want nu achtede de Coninck eerst te hebben gerechte oorsaken
Om

Om dit Nederlandt te overweldigẽ/daermen hẽ lang na had ſiẽ haken/
Ende dan over haer te heerſchẽ/als over een lant met gewelt gewonnen
(t Welck over langhe gherockent was/maer nopt vol-ſponnen)
dat deur rebellichept alle Previlegien/Rechten ende vrpichept
Hadde verlozen. Maer hy hadde noch eenighe (geen onnutte) ſwarichept
dat de Prince van Orangien (ſeer deurſichtich) lont ſoude ruycken
Ende Duc d'Alba coemſt niet verwachten / maer in tijts wech duycken
verhalven ſchreef hy/om hem te bedriegen/met eyghender handt
dat hy de behoudeniſſe van Antwerpen ende vant gansche Landt
Hem toe-ſchreef/om dat hy hem binnen Antwerpen ſoo had gedraghen
Welcke trouwe daet/hy genadich ghedencken ſoude alle zijn daghen
daer by ſchryvende deſe woorden/als eẽ vrient tot zijn innerlijckẽ vrient
Om dat u getrouwe dienſten van allen tyden af hebben verdient
Soo ſegge ick / op dat ghy my wel ende ten vollen meucht vertrouwen
Laet u Broeder Graef Lodewijck ſich een tydt-langh' van u houwen.

Bedrigelijc ſchryven vandẽ Coninck aen den Prince vã Orangẽ

Daer beneffens ſchreef zijn Ambaſſadeur mede wt Parijs
Aen Madamma de Parma, datſe haer doch voorſichtich en wijs
Soude dragen tegens den Prince van Orangien/eñ ander Heeren meer
die hy haer bedecktelijck noemde/want hy was een deurſichtich Heer
des ſoudeſe hem doch in aller manieren een ſchoon ſamblant thoonen
Seggende inden naẽ des Coninck/dat hyt hem opt hoochſte ſou loonen
Zijn ghetrouwen dienſt/die hy/ſtaende dees trouble/hadde bewesen
Als hy tot Antwerpen zijn perſoon hadde ghestelt in gheen cleyne vreſe
Op dat hy int alderminſte niet en come in eenich archwaen
Ofte anderſins ſal hy den danſch ontſpringen ofte ontgaen
So hy pet anders merckt. Dees prophetie was gheenſius ghelogh en

Soo mede van zijn Ambaſſadeur aen Madamme de parma.

Want merckende watter gherockent was/is hy in tijts vertoghen
daer d'ander heeren/die niet wilden hooren na zijn raet
Haer licht vertrouwen moeſten beweenẽ ende beclagen/alſt was te laet
de Grave van Egmont/Hoorn ende andere/dieſe brachten int net
Ende tot Bruiſſel dooden/ende haer hoofden op ſtaken hebben gheſet
Alſoo heeft de Hertoghe van Alba, die ſonder ſlach of ſtoot
Int landt gecomen was/menich duyſent menſchen ghedoot
Ende meeſt den gheenen die tot hem hadden een goet betrouwen
Want die hem niet gheloofden/die raeckten wt het benouwen
Ende zijn daer deur in tijts wten Lande ghelucckich ontvlucht
Maer hy voer voort met hangen/worgen ende coppen ſonder ducht
Want niemant hem tegẽſtont/wat wreethept hy ſchoon aenrechtẽ ging
die hy deur een nieuwe maniere van regeeringhe aenving
deur zijn raet van Trouble, deur hem daer toe ingheſtelt
Van alle tſamen gheraepte tyrannen/by een verſelt
Voor wien geen/hoe redelijcke/verantwoordinge plaetſe hadt
Allen Rechten/Previlegien/ende coſtuymen onder dẽ voet tredende plat
Ende dat niet heymelick/maer met opentlijcken clocken-ſlach
Ter ghewoonlijcker plaetſe/daermen wtroepinge te doen plach
Hebben ſetſelvige vercondicht/als een triumph teecken

Oprechtinge vanden bloet-raet.

De previlegien des lants deur openbare wtroepinge afgedaen.

Haer tot een roem/dat sy dit Landt alsoo hadden wtghestreecken
Ende als hier tegens van yemant met schroomẽ yet voor gewent werde
Non curamus vestros Previlegios sprack de President Vergas wel herde
Op sy Coomans Latijn/want hy hadde niet beterts gheleert
Warender noch eenighe Inlandsche Rabauwen/ die werden vereert
Alle eerbare vrome luyden moesten duycken/niemant dorst eens kicken
Op alle haer doen/handel/ wandel/in ende wtgang / ginckmen micken
Buyten dan noch der Crijchsluyden ongetemde moetwillige wreedheyt
Van vrouwen eñ maechdẽ te schenden/seggẽde dit lant is ons toegeleyt
Tot een buyt/'tcoemt al den Coninck ende ons toe al met al
(Wat dunckt u/die dit alles vergeten sou/ moet die niet zijn dubbel mal)
Ghy moecht ons noch dancken dat wy u by ons laten blyven
Ende u noch soo veel toe laten om u daer mede te gheryven

Ellendighe staet des lãts onder de wreede tyrannie van Duc d'Alba.

Deur allen desen hoordemẽ int gantsche landt niet dan suchtẽ en kermẽ
Dattet een steenen hert daer deur soude moeten ontfermen
Want niemant op die tijt zijn lijf ofte goet verseeckert was/
Nochtans hoordemen niet dat oproer streckte op dat pas
Verwachtende met weemoedicheyt oft God eens verdrieten mocht
Dat hy deur zijn ghenade/'t Landt weer in een beter ghestalte brocht/
Hy die der Coninghen herten hadde in zijn almoghende handt
Dat hy deur eenigen middel haer wilde doen onderstandt
Want die tyrannye was so groot/datse over de gansche werelt clanck/
Menich wenschte na zijn doot/soo't alsoo soude dueren lanck
Want die wten Landen waren ghevluch tofte verdreven/
Hadden't noch veel beter/dan die daer waren in ghebleven
Ja deur angst ende vrees menich mensch versmachte
Niemant was zijns lijfs verseeckert/ deur angstich verwachten

De prince van Oranghen voor den bloetraedt te recht gheroepen eñ van haer verordeelt: maer hy daecht zijn aenclagers voor het Camer gerecht des Keysers, daer wert hy vry gekent.

Van uur tot uur/dat hem den slach sou vallen op zijn cop
Elck oogenblick de doot voor oogen siende/de tyranny hiel niet op
De Prince van Orangien saliger ghedachten Willem van Nassouwen/
Die midlertijt op't huys te Dilburch sich heeft onthouwen
Sijn alle zijn goeden genomen/zijn wapens in stucken gheslaghen
Die hy in Nederlandt had/ende men gingh hem te recht daghen
Voor desen lieven Raet van Trouble/ met meer ander Heeren
Datse haer/alst schaep voor den leeuw' soude comen verweeren
Voor haer vyerschaer ende rechts banck/maer de vos was te roodt
Hy heeft sich beroepen op des Rijcx camer ende Rijcxdach groot
Die omtrent die tijt tot Spiers vergadert soude wesen
Als zijn competenten Rechters/daer hy oock liet roepen mits desen
Sijn aenclagers/om daer haer clachten te doen/ sose haddẽ te seggẽ yet
Maer sy bleven de reys schuldich ende en quamender niet
Des zijn Excell. van Orangen voor onschuldich wert wt-ghesproken
Ende de aenclagers als Contumax,sy bleven in Brabandt ghedoken
Daer mochtense over den weerloosen woeden na haers herten lust
Maer deur allen haer bloetstortinge wert haer gemoet niet gheblust
Des ginghen de verdreven Neerlandtsche Burgers ende Heeren

Mede

Mede deur versoerk van eenighe inlantſche luyden/haer keeren
Totten Deurluchtichſten Keyſer Maximiliaen opten ſelven Rijcxdach
Tſamen totten Cheurvorſten ende Vorſten met weemoedich geclach
Deur requeſte vertoonende/de tyrannye onrecht ende ghewelt/
Daer mede het eertijts bloeyende Nederlant nu was ghequelt/
Van een hoop Spangiaerts/Moranen/ende alder wreetſte tyrannē fel/
Seggende datſe ſulcx deden deur des Coninct van Spangien bevel
Maer datſe hē noch voor ſo quaet/niet condē houdē/dat hy ſo verbolgē/
Sijn arme onderdanen ſoo grouwelijck wreet ſoude vervolghen
Met hangen/moorden/branden/daer zijt gheenſins hadden verdient
Dat zijn hert ſonder eenighe mededoogentheyt ſoude zijn ſo verſtient/
Des keerdenſe haer tot zijn Keyſerlijcke Majeſteyt/Vorſten ende Heerē
Datſe doch haer ondergedruckten ſtaet ende ellendich verſeeren/
(Als zijnſe noch des Rijcx lidtmaten ende goede nabueren)
Wilden ter herten nemen/want ſy conden niet langher gedueren
Onder ſoodanighen noyt gehoorden wreeden tyrannigen ghewelt
Twelck naulijck met tonghen mach werden vertelt
Datſe daerom als voorbidders aenden Coninck van Spangen/
Voor haer wilden ſpreken/dat hy zijn wreetheyt ſtranghe
Doch eenmael over zijn arme onderdanen wilde minderen
Als een goedertieren Vader over zyne ellendige kinderen

De wtgeweken wt nederlāt versoecken aē den Keyser eñ Vorsten tot Spiers, datse als voorbidders deConinck van Spangien wildē bewegē tot medogētheyt. 1570.

De Keyſer ende Vorſten hebben ſulcx oock aenden Coninck verſocht
maer evenwel heeft hy nochtans ſich niet ten beſten bedocht
maer heeft evenwel over haer ſonder eenighe medogentheyt
Hoe langer hoe meer ghewoet in grooter verbolgentheyt
maer de Grave van Egmont/Hoorn ende ander Vaſſalen
Die moeſten voor tſweert knielen ende metten halſe betalen

De Grave vā Egmont eñ Hoorn ghedoot.

Daer na heeft de Prince van Orangien met een krijchs-heyr
Deur medelyden tegens Duc d'Alba ſich gheſtelt ter weyr
Ende quam over de Maes in Brabant hem te velt
Met ruyters ende knechten/als een cloeckmoedich helt

De Prins van Orāgē comt over de Maes.

Maer deur dat de ingeſeten des Lants ganſch onder ghedruckt
Deur tyrannye/hem niet toe vielen/ſoo is hy weder verruckt
Onverrechter ſaecke/daer deur Duc d'Alba hoe langer hoe meer
In woedende raſernye heeft ghetyranniſeert ganſch ſeer
Achtende dattet hem nu niemant ſoude connen beletten
Of hy ſoude Sedem belli nu in Nederlandt ſoo vaſt ſetten
(Daer de Coninck nae ghepoocht hadde ſoo menich Jaren)
Dat hy dan voorts inde reſte lichtelijck ſoude mogen voortvaren
Tot oprechtinge van haer Morantſche tyrannighe Monarchie
Want van daer condenſe ganſch Europa aen allen ſyen
beſpringen. Derhalven wildenſe van Nederlant een Coninckrijck makē
Om alſo te lichtelijcker tot haer voornemen te gheraken
Maer alſoo voor al tot ſulcx groot ghelt van nooden was
Soo heeft hy den thienden penninck van alle waren op dat pas
Soo dickwils alſe vercocht ofte verhandelt werden/ingheſtelt

De thienden penninck van alle comenschap wert inghestelt.

't Welck een onwaerdeerijcken schat ende ontelbaer ghelt
Soude bedragē/over sulck eē Lant in neeringh' by niemant te gelijcke
Jnde gansche werelt/van handel/wandel ende trafijcke
Ende comenschap/daer deur hy ontwyfelijck al den schat
Deurt dickwils vertieren in weynich Jaren soude hebben ghehadt
Vant gansche landt/maer effen iuyst alsment int werck sou stellen
Zijnder wt Engelant afgheschеept een deel dorre ghesellen
Eertijts wt Nederlant deur zijn tyrannye verdreven
Welcx kerfstock daer yser was/ende weynich hadden af te leven
Daer deur de noot haer dwang ander middel te soecken
Des heb bense in d'uyterste benautheyt haer gaen vercloecken

Het innemen vandē Briel, 1572.

ende de stadt vanden Briel/ gelegen int wterste van Hollandt
Met een dollen moet aengeclamt/ende een poort opghebrandt
ende also opt onversienste de selve stadt verovert
Daer deur menich bedroeft hert wat wert vercrovert
Die in grooter bedrucktheyt saten met herten bangh'
Want op die Paeschen soudemen invoeren de Inquisitie strangh'
Maer doent Duc d'Alba alles meende te hebben nae zijn wil
Verloor hy omtrent veerthien daghen te voren zijn Bril
Daer lach doen de lieve Inquisitie gansch inder assen
Want op dien Paesch-dach konden de Papen daer niet op passen
Wie datter al ter biecht ofte ter kercken gingh'
Ofte wie dat haer aelwaerdich Sacrament ontfingh'
Alsoo't op sware straffe opten selven tijdt gheboden was
Maer Duc d'Alb a, die dese tydinghe verhoorde wel ras
Was weynich becommert/maer giste alleen op zijn ghety/

De moort van Rotterdam.

Opten buyt/ende sprack: Nunc totum confiscamus, dats: nu willen wy
Het alles prijs maken/ende heeft terstont eenige Spangiaerts gesonden
Om den Briel weer in te nemen/maer hebbent anders bevonden
Dan zijt gewaent hadden/want menich van haer lietender tleven
ende die vanden Brielsche Geusen zijn te rugghe ghedreven

Die van Hollant en Zeelandt hebben niet anders als trecht der slaven gebruyct, die haer deuren maer hebben toegesloten tegē alle tyrannie des Sgāgiaerts.

Quamen stracx daernae binnen der stadt Rotterdam
Die haer goetwillich inlieten/twelck haer seer deerlijck bequam/
Want de Spangiaerts hebben in haer incoemst schendich vermoort
Al watse opt straet vonden met wreetheyt ongehoort
Welcke schendige moort dede gansch Hollant schier revolteeren
Siende dat de Spaensche tyrannye daghelijcx ging' vermeeren
Maer nochtans hebbense in allen gheval niet wyders bestaen
Dant recht der slaven ghebruyckt/de welcke om te ontgaen
Haers na-jagende meesters wreetheyt/de deure voor heur sluyten
Om haer selfs te beschermen/ eñ haer wreede meesters te houdē buyten
Daer nae is gevolcht de schendighe moort van Naerden
Over de onnosele weerloose Burghers/daerse niemant spaerden
Hoewelse sonder stoot ofte slach als vrienden inghelaten waren
Dan noch overslaende Mechelen/die dese tyrannighe scharen
Met Processie inhaelden/ende evenwel inden gront bedurven wert

ende

ende Zutphen/daerse soonmenschelijcke/ wreedt/tyrannich/ende hart
Mede omsprongen/met worghen/moorden ende verdrencken
Dat eener de hayren te berghen moeten staen deurt overdencken
Van alle dese tyrannige noyt gehoorde onmenschelijcke wreedheyt
Daer niemandt verschoondt / noch beschermt werde / maer sonder onderschept
Alle man/niemant wtghesondert haer tyrannie most smaken
Daer deur alle die conden/haer ten Lande gingen wt maken
Midden inden Winter/het was een deerlijcke vlucht
So verbaest was elck een/ende voor haer tyrannie beducht
In deser verbaestheyt / doen elck alsoo verschrickt ende bevreest, was
Ist Spaensche Legher van Haerlem gheruckt op dat pas
een seer swacke stadt van volc/ provande ende alle nootdrust onversien
Maer de moort van Naerden maeckte haer sterck/ende deur dien
hebbense wt wanhope gheschept rechte cloeckmoedichept
eñ stelden haer daer deur ter weyr/tegens der Spangiaerts wreedichept
Daer werde eerst bekent/datmen dit tyrannich duyvels ghedrocht
Van Spangien(hoewelse menschen hieten)wederstaen mocht
Want voor dese swacke stadt hebbense al haer roem verloren
Sy die voorheen bynaest onwinbaer waren geacht te voren
Moesten daer haer sweert af gorden/daer cregense den dootsteeck
daer verteerdense haer crachten/alst voor elck man bleeck
dat na dat d'eerste storm cloeckelijck afghestagen wert
datse in meenigen tijt daer na maer eens hadden thert
ende noyt meer/dorstense met stormen haer besoecken
Het bleeffer al watse conden toebrengen wt allen hoecken
Alsoo dat de stadt daer deur werde ghenoemt Haelmeer/
des was haer bedroefden wtgang opt hoochste te beclaghen seer
datse int lest deur hongers noot/na de belegeringhe langh'
Int eynde noch moesten vallen inde handen der vyanden strangh'
die met onmenschelicke wreethept meer dan twee duysent persoonen
deur Beuls handen gingh' dooden/soo gincgh' hijt haer loonen
datse als vrome krijchs-lieden haer dapper hebben gheweert
maer voor Alckmaer werde weder haer trots verneert
daer hy twee stormen op deed'/maer wert afghestaghen
Alsoo dat hijt ten derden-mael niet meer dorste waghen
maer moeste int eynde zijn Legher op breken met schande
ende doen hem nu de kanse begonst teghen te loopen te Lande
Socht hijt te water te bestaen/oft hem daer mocht ghelingen
hy quam opte Zuyder-zee de Noordlandsche Geusen bespringhen
deur den Grave van Bossou/met een wel toegheruste armade
die vroech ghenoech quam deur de wracken maer te spade
Tot de overwinninghe/want hy moester selfs cleven
Om dat de water Geusen/beter te water bedreven
Veel beter het ghetyronden ramen/ende hem den loef af wonnen
des hy inde ly quam/daer na de Geusen begonnen

De moort van Naerden, Zutphen eñ de plonderinghe van Mechelen.

tBeleg van Haerlem,

Die moorderyen van Naerden, Zutphen, eñ Mechelẽ makẽ Holant sterck.

Tot Haerlem meer dan 2000. persoonen door beuls hãden om gebrocht. 1572.

Alckmaer beleghert maer niet gewonnen

De slach op de Zuyder zee, daer de grave Bossũ gevãgen wert 1573.

 Op hem

Op hem aen te seylen/ om hem alsoo aen boort te clampen
Alst oock geschiede/ doen hy meende datse gingen schampen
Alse van hem afseylen/ om alsoo te crijghen den loef
Twelck hy niet verstont/ ende daer over verblijt was ende loech
Seggende: siet sy soeckent met seylen te ontvluchten/
Daer op een ander diet bet verstont/ sprack: ick duchte
Dat ons dat wech seylen niet ten besten becomen sal
Flucx daer na wendent de Geusen ende quamen also bal
Den Grave van Bossou/ met een cloecken moet aenboorden
Ende ontweldichde hem tschip/ maer onthielden haer van moorden
Niet doende als hy tot Rotterdam ende Naerden had ghedaen/
Maer brachten hem met zijn volck tot Hoorn ghevanghen aen
Als nu deur allen desen de Spangiaerts op die tijt saghen
Datse te water ende te Lande aldus int onderspit laghen
Deur dat de Vroeschappen van Hollant haer niet meer wildẽ latẽ slaẽ
Als wel voorheen geschiet was / maer dat haer de wterste noot (doot
Moedichheyt had gegeven/ soo hebbense dander boech voor ghewent/

Vredehandelinge tot Broda. 1574.

Om deur een vrede-handel (diese lijselijck ende behent
Tot Breda hadden beroepen) haer wederom te crijghen int net
maer 'twas te vergheefs voor de oogen der vaghelen opghestet
Sy meenden dat de plompe Hollanders niet souden connen verstaen
Wattet was te seggen: De volcomen gehoorsaemheyt/ ende so voort aen

Wattet was te segghen de volcomẽ gehoorsaemheydt aenden Coninck.

Diemen den Coninck moeste doen/ als oft haer zijn tyrannicheyt
Rede vergeten waer geweest/ die ter tijt van haer ghehoorsaemicheyt
De Coninck over haer teghens alle billickheyt ghebruyckt hadt
Des sy bevreest waren/ wederom te treen het selfde padt
Want hadde hy alsoo met haer gehandelt tegens zijn trouw ende eedt/
In zijn huldinge gedaen/ doense hem hadden ghedaen gheen leedt/
Hoe soude hy dan met haer huys houden ende omspringhen
als de kat met de muys/ als hy nu conde bedinghen
Volcomen gehoorsaemheyt (dats buckt ende laet u den cop afhouwen)
De gedachtenis was noch te versch/ sy haddẽt noch al te wel onthouwẽ
Want het bloet der onschuldiger onderghedruckter armen
Liep noch langs der straten (des sich de vyanden selfs moestẽ erbarmẽ)
Deur alle twelcke met dees vrede-handel niet wert wtgherecht
Om datse den Hollanders niet en vonden alsoo slecht
Alsse wel ghemeent hadden. Als nu de Coninck sich bedocht

Duc d'Alba treckt naer Spangien.

Dat hy deur Duc d'Alba wreedicheyt niet meer wtrechten mocht
Heeft hy hem wederom doen comen na Spangen
Quansuys als oft hy hadde ghehandelt te stranghe
Hoewel hy nochtans soo veel wreetheyts niet had ghedaen

De groote Commandeur comt in Duc d'Alba plaets.

Als de sententie wel inhielt/ in Spangien overt Nederlandt wtghegaen
In zijn plaetse de Grand Commandeur is gecomen
Don Loijs, maer de Spaensche tyranny heeft des niet af genomen
Den naem was verandert/ maer anders niet: want inder daet
Bleef noch in zijn vollen swangh/ diemen noemde den Raet

Van

Van Trouble ofte bloet Raet/ maer zijn regeeringhe duerde niet langhe/
Hy werde wech gheruckt deur een hete coortse stranghe
Doe quam deur s'Coninckx bevel opten Raet van Staten
De regeeringhe/ tot dat hy haer soude weten laten
Wie dat hy voortaen tot een Gouverneur soude stellen
Maer Rhoda de Overste Crijchs-heyr vande Spaensche ghesellen
Die hadde noch evenwel vanden Coninck zijn heymelyck bevel
Des hy hem mettet Spaensche Crijchs-volck stelde rebel
Tegens den Raet van Staten/ verwoestende tgansche Landt
met moorden/ rooven/ plonderen/ sweert ende brant
Tgansche landt deurtreckende na haer ouden aert
Niemant was van haer verschoont/ iae alsmen een Spangiaert
Hoorde noemen/ wast al verschrickt. Sy namen oock in Aelst de stadt
Ende hielden dat voor haer roof-nest/ haer bewysende plat
Als openbare vyanden/ straetschenders ende rovers
Waerse quamen vermelden zijt al/ ende lietender niet overs
Daerom sy vanden raedt van Staten zijn verclaert
Voor rebellen/ oproerders ende vyanden des Lants van booser aert
des zijn oock alle de Nederlanden ghenootsaeckt ghe weest
Haer met malcanderen te verbinden tegens dat tyrannich beest
Den Spangiaert: Derhalven sy inde stadt van Gent zijn versaemt
Ende hebben daermet malcanderen een vrede gheraemt
Om met gesamender hant den Spangiaerts als d'alghemeen vyanden
Gods ende der menschen/ gansch te verdryven/ ende de Landen
Alsoo te suyveren van dit helsche/ duyvelsche/ snoot ghedrocht/
Alle twelcke oock den Coninck toe te schryven haer goet heeft ghedocht
Ende datse des niet te min begeerden te blyven in zijn gehoorsaemheyt:
maer datse niet langer conden verdragen der Spangiaerts wreetheyt.
De Spangiaert deur allen desen in zijn buyst loech/
Dat de Staten des Lants dit selfde beston den veel te vroech
Haer voor vyant te verclaren/ eerse van volck ende wapenē warē versiē
Dat sy nu daerom maer te vryelijcker mochten roven/ deur dien
Datse wel wisten wat bevel datse vanden Coninck hadden ontfaen
Des zijnse in alle wreetheyt met moorden ende roven voortghegaen.
Als nu noch beter oorsaeck hebbende dan wel voorheen/
Haddense te voren yet gheschroomt/ nu spaerdenser geen
Alst heeft ghebleecken aen Antwerpen de wijtvermaerde stadt
Diese inghenomen/ berooft ende gheplondert hebben ghehadt
daerse vercreghen hebben meer dan eens Conincks goet ende ghelt
de Staten tegens den Beul biechtende/ hebben den Coninck dit vertelt/
deur haer schriften/ die haer antwoorde dat hem sulcx was leet/
dat de Spangiaerts in dese landen handelden soo wreet/
Ende dat hy tselfde ter gelegender tijt straffen wou/
ende haer eerstdaechs zijn Broeder tot een Stadthouder senden sou
ende dat hy hem voor al/ om den Spangiaerts te straffen/ bevel sou gevē
Van alle haer quade feyten die se hier hadden bedreven.

Maer

DeConinc stelt inde regeeringe den raet vā statē: maer Rhoda, de overste vā de spāgerts gheeft hy zijn heymelijcke instructie.

1575.

De stadt Aelst vādē spangaerts ingenomē die 'tganse lant voorts verwoestē, eñ daerom voor openbare vyanden verclaert werden.

De patificatie van Gent.

DeConinc schrijft aen de statē dat hem leet is dat de spangaerts soo wreet handelden: maer ande Spangaerts schrijft hy anders, eñ prijst haer daer eñ dat hy haer belonen wil.

Maer aen Herodes Rhoda meynick/den Oversten der Spangaerts/
Schreef hy een ander Brief/ daer in hy hem beval gansch aers
Dat hy alsoo soude voortvaren/als hy hadde ghedaen tot noch
ende dat hy hem daer van grootelijcx soude loonen/maer dit bedroch
Liet God aenden dach comen/deur dat de Brieven quamen
In handen vanden Staten/die daer deur claerlijck vernamen
Watse deur de toecoemst van Don Johan hadden te verwachten

Don Iohan openbaert sich te vroech.

Maer hy in zijn begin de vroech rype vruchten slachte
Die wtbersten voor den tijt. Hy bevestichde wel de vrede van Ghent
Inden naem des Conincx den Spangiaerts heeft hy oock ten Lande wt ghesent

1577.

De Duytschen afghedanckt/mits datse ten bestemden daghe
Souden weder comen/om den Landen noch meer te plaghen
Nae de commissie die hy ende Rhoda vanden Coninck hadden ontfaen
Maer hy verstont sich noch niet ten vollen int stuck van verraen
Want in plaetse dat hy den Staten in slaep soude clouwen
Om te beter tot zijn voornemen te comen/gingh' hy na Namen houwen
Ende nam het casteel ende stadt in/tot zijn versekeringh
Ende voechde hem metten Spangiaerts/daer deur dē Krijch weer aen gingh
Die noch beter voort Landt was/ dan het heymelijck verraet
Datter ghesmeet was/als naemaels bleeck metter daet

De Staten vau Brabāt haelen den Ptince van Orāgen in.

Midlertijt hebben de Landen den Prince van Orangien versocht
Dat hy in Brabant soude willen comen/soo dra hy mocht
Want den noot dwangh haer te soecken meerder bescherminghe
De Prince heeft sich daer toe ghereedt gemaeckt gheringhe/
Ende is mette eerste gelegentheyt/so dra hy mocht/daer gecomen
Ende wert tot Brussel voor eē Gouverneur van Brabant aengenomen
Maer de generale Staten noch hope hebbende op sConincx goedicheyt
Hebben hertoch Mathijs van Oostenrijcx compste verbeyt

De comste vā hertoch Mathijs.

Als wesende des Conincx swager ende naemaghe
Op datmen noch te beter(soot mochte geschien)soude mogen verdragen
Metten Coninck/als hy eens zijn gramschap sou laten sincken
Ende hem over zijn verdruckt Nederlant ten besten mocht bedincken
Daer toe men oock diverse requesten minlijck ging' overgeven
Soo deur haer selfs ende diverse Heeren daer beneven
Tot sulcx oock de Heere van S. Aldegonde ghesonden was
Tot Worms aenden Keyser ende Vorsten/die op dat pas
Een Rijcxdach hielden/biddende datse aendē Coninck wilden aēhouwē
Dat hy van haer te verdrucken doch eens wilde ophouwen
Datse doch eenmael vander Spangiaerts tyrannige wreetheyt
mochten verlost werden/twelck de Coninck wel heeft toegeseyt
met woorden hem gelatende dattet geschiet was teghens zijn wil
En beval daerom Don Johan/om te eyndighen dit gheschil
Dat hy den Spangiaerts/ die de Autheurs waren gheweest
Van dese gheweltbedryvers/ soude straffen onbevreest

Want

Want dit zijn opentlijcke meeninghe/wil ende ghebodt was
Maer deur Gods schickinghe werdet wel anders openbaer ras
deur opghenomen brieven vanden Coninck aen Don Jan gheschreven
dat hy sich soude voegen nae de instructie die hem Rhoda sou gheven
doch hem verbiedende datse malcanderen niet souden spreken
Ende dat hy sich by de principale Heeren also droege/dat niet bleke
dat hy yet anders dan alles goets met haer hadde voor
Maer hy was te heet gebaet/ende weeck te haest wter spoor/
Als niet genoech geoeffent zijnde inde conste van simuleeren
Ons ten goeden/want een openbare vyant mach min deeren
dan een heymelijcke verrader/des wy God hebben te dancken
die ons dickwils deur des Coninckx Brieven/zijn listighe rancken
Gheopenbaert heeft/ die hy vander tijt af zijnder huldinghe
Van vijftich Jaren herwaerts deur onrechte valsche beschuldinghe
Tegens zijn getrouwe ghehoorsame onderdanen heeft bedacht
Ende nu meer dan dertich Jaer als een openbaer vyant ghetracht 1578.
dan met oorlochs gewelt/dan wederom met listicheyt behent
deur een bedriechelijcke vrede-handelinghe haer te onderdrucken int ent Na Don
Na de doot van Don Johan is Alexander Fernesius ghecomen Ian compt
Een Prince van Parma/die met meerder voorsichticheyt heeft voorgenomen de Prince
de vereenichde Nederlanden vanden anderen te doen scheuren vā parma.
Alsoomen door den Heere van Selles heeft sien ghebeuren
dat Artoys en Henegouwen haer selven hebben ghesepareert
Vande Vnie der Landen/daer deurse namaels zijn verheert 1581.
Vanden voorgenoemdē Fernesius/om also alleynskens haer allen DeConinc
Het eene Landt voor en d'ander nae te brenghen ten valle van Span-
Maer de Nederlanders dit alles merckende ende siende gen afgeset
dat de Coninck van alle zijn schoone beloften niet een en miende vāde hoge
Ende datse van alle middelen van versoeninge waren wtghesloten Overheyt.
So heeft haer sulcx langher te verdragen int eynde verdroten
ende hebben haer deur d'uyterste wanhope eyndelijck ghekeert
Tottet gene dat de Wet der natueren/ tot elcx bescherminge leert
Tot voorstant van lijf/goet/bloet/wijf ende kinderen
ware Godsdiēst/vaderlicke vryheyt (diemē niet behoort te verminderē)
Veel min een Prince/die de selvige voor te staen besworen heeft
Te beschermen/te hanthaven/ende te vermeerderen soo langhe hy leeft Trecht der
daer toe hy oock wter ghemeynte vander ghemeynte ghecoren is Coningen
Van haer hebbende zijn beginsel ende sy niet van hem/dats ghewis over haer
Want de gemeynte is voor den Coninck geweest/ hy niet voor haer onderdanē
ende waren langen tijt sonder Overheyt/maer alsse daer naer eñ der on-
Vermeerderden/ende dat de machtichste den minderen deden ghewelt derdanen
doen hebbense een vanden vernaemstē in vromicheyt/ over haer gestelt plicht tegē
Tot haer Over-hooft:maer haer selven daer deur gemaect tot geē slavē haer, deur
ende op dat hy onbedwongen/nae zijn wil/ niet soude moghen draven onderlinge
So hebbense hem een Wet by-ghevoecht/als een toom inden mont/ verbindinghe.

Op oft hy ter zyden wilde wtloopen tot eenigher stont
datse hem daer deur souden stieren ende den rechten wech doen houwen
mits dat de gemeynte haer selven/ als deur onderlinghe trouwe/
Bewyse ende draghe als ghehoorsame onderdanen teghens haer Heere
Maer welcke van beyden zyden sich daer van gaet keeren
dat die dan daer deur alle het recht ende gherechtichept verliest plat/
Twelck elck int zyne/ deur de onderlinghe verbindinghe heeft ghehadt
Dit ist recht Gods/ aller volckeren ende der natueren
die dit misbruyckt/ behooret met goet recht te besueren
maer niet dat een Coninck van God geschapen is tot een Heer
Eñ de onderdanen tot slavẽ/ dats vant recht ende redẽ verscheydẽ veer.
Deur cracht deses rechts/ is Philips de tweeden Coninc van Spangen
Verclaert vant recht der hooger Overheyt/ deur zyn tyrannye strange
Vervallen te zyn/ ende dat de Nederlanden daer deur zyn verlost
Vande gehoorsaemheyt hem belooft/ daer hy hem selfs heeft wtghebost
deur zyn wreede onuerbiddelycke tyrannighe strengicheyt
daer deur hy haer socht te brengen in d'uyterste ellendicheyt
daer van sy haer voortaen soo volcomen vry moghen draghen.
Als ofse noyt aen hem verbonden waren gheweest t'eenigen daghen
Dit selvighe hebben eertyts de Spangiaerts selfs voor recht verstaen/
Alsse haren Coninck Pedro el cruel vant Rijck hebben afghedaen
Om dat hy een tyran was/ in welcx plaetse quam de bastaert
Heyndrick/ daer van dese Coninck van Spangien (dus vermaert)
Zyn afcomst heeft. Hier deur zyn ooc zyn voor-ouders van Switserlant
Versteecken/ om dat sy over haer wilden heerschẽ met geweldiger hant.
Dit is mede gheschiet metten twee ende twintichste Paus Joannes
die vande hooch-waerdichept zyns stoels selfs afgheset es
Ende inde ghevanckenis geworpen/ daer hy met groot rantsoen
Is wtgecomen/ ende moeste den ghenen noch eere aendoen
Die na hem in zyn plaetse op zyn throon was ghesceten
Jacobus de derde coninck van Schotlant/ is niet doot ghesmeten/
Maer met Justitie omghebracht/ ende 't oordeel werde gheprezen
Van alle man. Dit selvighe men van veel meer coningen mach lesen/
Daer van Christern Coninck van Denemercken ghetuyghen mach/
Die inder gevanckenis is geworpen/ ende gebleven tot opten dach/
Zyns doots/ ende dit om zyn tyrannye/ welcker exempelen veel meer/
Te bewysen zyn/ die by veel volcken zyn ghepleecht wel eer.
Doch is dit boven verhaelde tot een antwoort ghenoech ghesept
Opt gene dat de Infante van Spangien soo breet wtleypt
Vande goedertieren weldadichept haers Vaders t'onswaert
daer van sy soo hooch swetst van zyn goetheyts aert
datmen schier soude waers meenen/ so zyt selfs conden ghelooben
Maer de waerheyt machmen met segs woorden niet verdooben/
Dits meest tselvige dat de Coninck Antiochus aenden Joden schreef
(die in zyn leven de alderwreetste noyt gehoorde tyrannye bedreef
Teghens den Joden/ om haer inden grant te vernielen ende crencken) I
Datse

Diversche coninghen deur haer tyrannye vant rijck afghesét.

Datſe zijn weldadighe goedertieren liefde ſouden gedencken.
Doch om nu verders te comen tottet gheene d'Infante verhaelt/
Vande vrede handelinge/dattet altijt aen die van Hollant heeft gefaelt
Dat ſal gheenſins inder daet alſoo werden bevonden
Want ſy hebben die noyt veracht tot eenighen ſtonden
Sooſe beſtandich had mogen zijn: Maer wat vrede iſſer voorgewent
Tot Breda en̄ Ceulen: Of meendenſe datmen niet verſtonde tot wat ent
Het ſtreckte/alſmen eyſchte de volcomen ghehoorſaemheyt
Diemen den Coninck ſchuldich was/welcx wreede tyrannicheyt
Men had moeten ſmaken/doemen hem opt hoochſte gehoorſaem waren
Doemen met ootmoedich bidden/ſmeken en̄ voorbidden/ over veel iarē
Deur den Keyſer/Cheur-vorſten ende Vorſten den Coninck baden
Dat hy zijn arme onderdanen doch eenichſins wilde ontladen
Vande wreede tyrannye/daer mede de Spangiaerts haer plaechden
Maer de Coninck na haer/noch yemants voorbiddinghe niet vraechde
Dan woede in tyrannye maer des te meer tot dier ſtonde
Maer alſoo hy met alle zijn gewelt weynich uytrechten conde
Ende ſach dat hem Gods hant te machtich was/die tegens hem ſtreed'
So heeft hy altemet 'tſchip gewent/ende een middel van vreed'
Voorgheſlagen/om alſo de Landen te beter te cryghen int net
Maer altijt waſſer verraet mede gemengt/alſmer wel op let
Op dat hy 'tgene/dat hy met gheen ghewelt conde volbringhen
Deur een bedriechelijcke peys hadde mogen liſtich bedinghen/
Des wy God den Heere opt hoochſte hebben te dancken
Die tot allen tyden tot noch toe geopenbaert heeft zijn liſtige rancken
Deur ſulcx is zijn raſende wreetheyt alſoo uytgheborſten
Dat hy deur openbare Placcate zijn moorderye/daer hy nae dorſte
Dede uytroepen/dat ſoo wie den Prince van Orangien doode
Soude hy veel duyſent ducaten geven/ende hoe ſnoode
Hy waer/ofte wat ſchelmſtucken hy hadde bedreven
Daer van ſoudemen hem volcomen vryen/ende perdoen geven
Ende hem daer en boven int ghetal zijnder eedelen aenſchryven.
Waer hoordemen opt wreeder onmenſchelicker daet bedryven
Ja met geen ding heeft de Coninck zijn ſnootheyt meer beweſen/
Ende zijn geringen macht/ende des Princen hoocheyt/dan deur deſen
Dat als hy hem met geweldiger hant niet conde verwinnen
Daerom t'ſelfde met ſchelmſche moorderye moeſte beginnen
Tot zijn eeuwigen ſchande/hem/ende alle die van hem af comen
Hoe derf dan noch d'Infante zijn dochter haer beroemen
Van zijn goedertierentheyt/als oft alle dit gene ons waer vergheten/
Ende dat wy ons van zijn goedertieren wreetheyt ſouden laten op eten/
Met huyt met hayr. Men weet wel de Wolf moſt wat ſegghen
Soude hy't Schaep met onrecht eenige miſdaet oplegghen.
Maer de Coninck ſiende dat hy de vereenichde Landen met ghewelt
Noch bedriechlijckelijck niet conde verwinnen/heeft hy ſich weer geſtelt/
Om een vredehandelinge met die van Engelandt te beginnen

Noyt iſſer vredehandel voorgewent, of daer was eē nieu verraet.

De Prince van Orangen ſchendich vermoort. 1584.

 Of

1588. Of hy de Coninginne daer deur mochte crijghen binnen
Om haer alsoo opt onversienste te overvallen onverdacht
T'welck hy deur de Spaensche Armade te doen heeft betracht
Want opten bestemden tijt/als haer beyder ghesanten versaemt waren
In Vlaenderen/sachmen de gantsche voornoemde vloote varen
Die Enghelandt ende Hollant al hadden gepart ende ghedeelt
Maer dees bedriechlijcken handel heeft God den Heere verveelt
Ende heeft de gansche Armade verniel in eender ure
Daer over de Spangiaerts wel vijf iaer met arbeyt sure
Hadden gewrocht. Op dees wyse heeft de coninck altijt gesocht met list/
Alle die hem tegen zijn/te overvallen alsmen daer minst op gist

De Spaensche armade comt aē alsmē met Enghelant in een tractaet van vrede was.

Maer nu gaet de Infante int breede wijtluftich verhalen noch
Dat haer Vader nu een tijt-langh (om te bedecken thedroch)
Duytsche Stadthouders gesonden heeft vant huys van Oostenrijck
Den Spangiaerts van aert ende wesen gansch onghelijck
Maer Ernestus heeft daer van een quade proeve ghedaen
Als hy deur een toeghemaeckte ghehuerden Paep socht te verraen/
Sijn Excell. van Orangen/Mauritz Grave van Nassouwen
Dits noch soo onlanckx gheleden/datmen wel heeft onthouwen

Der Duytscher ofte Oostenrijcscher stadthouders lof in Nederlant.

Want zijn belydenisse dit seer wijtluftich ende claer vermelt
Als hy deur zijn beleden mis daet ter executie wert ghestelt
ende wat woorden Ernestus met hem sprack/om hem moet te gheven
Om dit vrome feyt te volbrengen / dat hy sou aenheben
Om Graef Maurits te vermoorden. Ende dit alles is gheschiet
Als Ernestus deur zijn ghesanten hem vrede aenbieden liet

1594. Erneltus soect door een paep zijn Exell. graef Maurits te vermoorden.

Daer nae zijnder noch wederom gecomen eenighe Rijcx ghesanten
Ten tyden van Albertus/om een begin tot vreede te planten
Die vanden Staten van Hollandt nae haer staet wel zijn ontfanghen
Maer hoorende vande noch onlanckx gepleechde tyrannye stranghe
Binnen der stadt Brussel over een ionghe Dochter ghebeurt
Die om haer ghelooflevendich was bedolven/ hebbense haer Brieven ghescheurt
ende opgehouden van alle verder bereydinghe tot vrede
Want dese onmenschelijcke daet was in haer ooghen soo wrede
Datse haer schaemden vant huys van Oostenrijck
Daer over gavense den vereenichden Nederlanden geen onghelijck/
Datse haer selven sochten te beschermen van sodanighe wreetheyt
ende namen vriendelijck vanden Heeren Staten haer afscheyt.

1597. Een Ionge dochter tot Bruissel levendich bedolven.

Hier nae heeft de coninck om geen ding onbesocht te laten
Noch een ander practijck gesmeet/om de saecke noch eens te verbaten
Of hy daer deur de Landen mochte crijghen int net
1598. Deur een houwelijck dat hy selfs heeft voorgheset
Tusschen zijn dochter voornoemt/ ende den Aertshertoge Albert
Van Oostenrijck/om de Landen daer deur te vercloetken van vert
Quansuys of hy dees Landen zijn dochter in houwelnck gaf
Maer alsmen op alle ding wel grondich let/so comtet soo maf/

Want

Want dese vrye Landen werden als een Leen wtghesproken
Van Spangien/hadde hy hem selven dan niet wel ghewroken
ende zÿn voornemen nu deur sodanigen glimp volbracht
Waer toe hy met alle mogelÿcke middelen altÿt heeft ghetracht/
Wat blintheyt soude dese Landen meer moghen overvallen
dan datse haer deur een soet praetgen souden laten becallen
ende maken also van selfs haer selfs der Spangiaerts slaven/
Maer dat peert hinckt noch/ 'twil op die voet niet draven
O verheert Nederlandt hoe laet ghy u aldus mompen
merckt ghy niet/dat ghy soo onvast treet/als ginckt ghy op stompen
Verstaet/noch voelt ghy niet waer toe ghy u laet brenghen/
Als of ghy in een sups laecht/dat ghy dit over u laet ghehenghen
dat ghy u laet vercoopen/waert ghy maer ghelevert/
Want al dees gifte ende bruyt-schat/is niet dan een listighe peet
daer deur ghy aen Spangen veel vaster sult zÿn verknocht
Als slaven/dan opt voorheen/waer zÿt ghy doch toegebrocht
Slaept ghy soo vast/siet ghy niet wat vruchten haer rede openbaren
dat binnen Antwerpen de geestelÿcke Officiael met zÿn dienaren
de luyden gevangen neemt/ende na zÿn gelieven straft/ ofte los laet
Sonder de Overheyt te kennen/is dit niet inder daet
de Inquisitie ingevoert: maer ey lieve/wat schÿn salmen doch gheven
Tgeene de Spangiaerts so tyrannich hebben bedreven
Inden neutralen Landen/Cleef/Gulick ende Westphalen
Met sodanige wreetheyt/datmen schrickt vant verhalen
Vant schenden van vrouwen ende maechden/noyt soo ghehoort/
Plonderende/verwoestende/brantschattende/ ende soo voort
Gheen wreetheyt nalatende aen luyden die haer niet aen en gaen
als straetschenders/teghens die haer niet hebben misdaen
Haer bewysende als Gods ende des menschelÿcx ghestachts vyanden
Ja de Gravinne van Meurs (die met soo vasten verbande
metten Aertshertoge Albert van Oostenrijck is verdraghen
Na wtwysinghe zÿn hant ende seghel ten selfden daghe
Haer verleent/daer op sy haer verliet als Princelÿcke woorde
datse haer trouwelÿck soude gehouden werde alst behoorde)
Is gansch bedrogen ende gecomen in grooter swaricheyt
deur datse ghelooföde t'gene haer so solemnelÿck was toeghesept
ende begaf haer te Meurs opt huys ende inde stadt
maer sy heeftet in rust weynich weecken inghehadt
Want de Admirante/van Aragon de overste Veltheer
Van Hertoch Albert van Oostenrÿck/heeftet haer ghenomen weer
Dus connense met malcanderen der wervel draepen
Soeckende deur bedriegelÿcke beloften den luyden te paepen
Dit zÿn de vruchten geweest die Oostenrÿck heeft ghebracht/
daer deur de coninck op een ander wÿse heeft ghewracht
maer evenwel streckende tot zÿn eerste gepoochde intentie
om dese Landen met listigen schÿn/te benemen de diffidentie

(diese

De spangaert soeckt nederlandt een leen vã spangien te maken.

Begin der invoeringe der spaenser Inquisitie binnen Antwerpẽ.

Wreedheyt der spangaerts indẽ neutralen Landen.

Brekinghe der beloftẽ teghens de Gravinne van Meurs.

De Coninc heeft altijt ghesocht t'lant vant mistrouwē te beroven

(Diese niet 'tonrecht tegens hē geschept hebben/ deur tgeen is verhaelt)
Ende haer dan daer na soude straffen/ ende settent betaelt
Datse na zijn oordeel tegens hem hadden misdaen als rebellen
Om datse tot bescherminge van goet ende bloet haer hadden gaē stellen
Nae vermoghen haer Previlegien/ ende 'trecht der natueren
Want dit ist eenighe/ dat de Coninck voor ende nae t'alder uren
Ghesocht/ om dese landen vant mistrouwen te ontbloten
Waer het onschuldich bloet deur tyrannyen voor ende na vergoten

Aragon be trout ende werdt be-droghen.

So mede de versche gheschiede daet tegens Aragon bedreven/
Om datse Alonce de Vergas beloften ghehoor hadden ghegheven
Ende haer ontwapende/ 'twelck haer bracht inden gront
Heeft dese Landen beschermt/ tot op dees huydighen stont
Daer toe God de Heer haer heeft verleent zijn ghenade
Dat alle des vyants listighe aenslagen haer niet conden schaden
Die hy met alle middelen van gewelt ende bedroch heeft voorghewent/
God geve haer datse daer in volherden moghen tot int ent
Maer aengaende het wyder verhael vant voornoemde Placcaet
Dat de vereenichde Nederlanden mede deur des Coninck weldaet
Toeghenomen ende verrijckt zijn/ deur dat hy haer heeft toegelaten
Ende vrye Zeevaert/ in Spangien/ Portugael ende deur de Strate
Tot een bewijs van zijn liefde ende goetaerdichept tot haer
Dat hebben dese Landen ghenoech ondervonden voorwaer/

De Spangiaert vereert den schippers die Coren daer brengen met eē goudē ketting, als hy in hongers noot is.

Dattetselvige ghedaen is om haerselfs/ maer om den Hollanders niet
Als in Spangien ende Portugael dierte was/ ia doen is gheschiet/
datmen elck schipper/ die Coren bracht/ beloofde te vereeren/
Met een gouden Ketting/ want sy mochtent niet ontbeeren
Of moesten van hongers noot versmachten ende verderven/
Maer so haest sy wat versaet waren/ bevryt van sterven
Soo hebbense flucx wederom in aller wreedthepy ghewoet
Met aenhoudinghe der Hollanders schepen ende goet
die haer in haer utersten honghers noot hadden ghespijst
Dit is de goethept die de Spangiaert voor ende nae bewijst
Des hebben die van Hollant God ende haer goede gelegenthept
Vander Zee-vaert (ende niet der Spangiaerts toegenegenthept)
Te dancken/ datse tegens strooms opdryven/ tegen al'tghewelt
der Spangiaerts/ ende verrijckt werden deur haer vyanden ghelt/
ende staende oorloch/ ghesterckt werden met vaste steden ende gheschut
daer tegens der Spangiaerts Indische schatten werden utghepur
ende verteert/ in dees krijch diese nu meer dan dertich Jaren
gevoert hebben/ tegēs de vereenichde Nederlanden/ met groot beswarē
Maer meest tot haerselfs/ ende haer eyghen Landen ondergangh'
Want sy hebben nu veel min als inden eersten aenvangh'
des crijchs. Daer teghens der Hollanders palen zijn utgebreyt
metten vereenichden Nederlanden/ in geluck ende voorspoedichept/
daer deur de Spangiaert/ 't Verckεn niet langher wetende te wasschen/
Siende dat alle zijn ghewelt ende bedriechelijck verrasschen/

Niet

Niet en voordert/ maer dat alle zijn machten werden verteert/
Niet wetende waert vast is/ so heeft dese Coningh sich ghekeert
Tot den Raedt van Rehabeam/ Salomon soon Coningh van Israel
Ende begint nu noch met meerder strafheyt te woeden fel
Inden aenvang zijns rijcks/ als zijn Vader wel heeft gedaen voorheen/
Met aenhoudinghe der Hollanders schepen/ verschoonende geen
Van alle het volck/ die hy sonder alle bermhertigheyt
Ghevanghen neemt/ eñ in cuylen werpt onder der aerdẽ in ellẽdigheyt/
Daerse versmachten eñ sterven/ eñ den doodẽ onder den levẽdigen leggẽ
Daer deur zy verrottẽ eñ vervuylen inde stinckende gaten/ (laten/
't Welck den levendighen noch argher is als de doodt/
Waer hoordemen oyt van eenige tyrannye so onmenschelijck groot/
Datmen dit doet aenden ghenen die haer toevoer hebben ghedaen
Van alle noodtdruft/ ende haer in haer behoeftichheyt by ghestaen.
Maer van Rehabeam voornoemt/ alsmen inder Schriftuere leest/
Dattet van God den Heere alsoo was ghekeert gheweest/
Nae't woordt dat over hem uytghesproken was deur den Propheet:
Dattet rijck van hem soude gescheurt werden/ ende wie weet
Of nu de Prophetie van Francisco del Casa mocht werden volbracht
Over Spaengien/ om haer grouwelijcke wreedtheyt ghewracht
Over de arme Indianen/ een onnoosel volck/ van aert goet/
Daer zy so onmenschelijck wreedt/ tyrannich ende verwoet
Ghedoot hebben meer dan hondert mael hondert duysent menschen
Daer over hy dese protestatie doet met een hertelijck wenschen/
Dat God de Heere doch eenmael deur zijn gherechtigheyt
Soude straffen der Castilianen onghehoorde wreedicheyt/
Segghende: Ick protestere voor God den Heere inden Hemel/
Voor alle heyrscharen der Enghelen/ ende ander engelen/ ende so wel
Voor den menschen die doodt zijn/ ende nu noch leven/
Als die naemaels noch leven sullen/ vande wreedtheyt bedreven
Aenden armen Indianen/ deur der Castilianen wreedtmoedicheyt/
Dat Godt tselve noch aen haer straffen sal deur zijn rechtvaerdicheyt.
Dese Francisco del Casa was een Bisschop uyt Spaengien/
Die selfs in Indien had aenghesien de wreedtheyt stranghe
Vanden Spaengiaerts aenden onnoselen Indianen aldaer bedreven/
Daer van hy een vertellinghe ghedaen heeft / en die geschreven
Aenden overleden Coningh Philips/ die't weynich heeft gheacht/
Ende dese zijn soon/ tut begin zijnder regeringhe noch min betracht/
Of hem tselvighs nu ten besten sal ghelucken tot zijn voordeel
Dat bevelen wy Gods des Heeren rechtvaerdich oordeel/
Ende wil hier mede mijn reden afcorten ende staecken/
Want niet de woorden/ maer de daet moet elcken een vry maecken/
Stellende dit selvighe tot elcks oordeel nae ghenoechsaem ondersoeck/
Verseeckert zijnde/ dat niet schaden mach een onverdienden vloeck
God den Heere biddende dat hy deur zijn ghenadigh ontferman
Ons voor der Spaengiaerts tyrannie voortaen wil beschermen/

Den Spangaert volghet den raet van Rehabeam

Protestatie van een Spaensch Bisschop over der Spãgiaerts tyrannye in Indien.

Tot

Tot lof/prijs ende grootmakinge van zijn heylighen name
dat alle die teghens hem streven/ haer des moeten schamen
maer wat nu belangt datmē Hollandt ende Zeelandt inden voornoemden Plactate
alle handelinghe afgeseyt heeft van nu voort aen metten Staten
Der verheerde Nederlanden / dat behoeft-men int breedt niet te weerlegghen
Van diet eerst verout/macht den anderen aen-segghen.

Is wreetheyt liefde/ ende tyrannye weldadicheyt
Eerlooshheyt trouwe/ ende gheloove meynedicheyt
Behouden verderven/ende beschermen vernielen
Soo moeten de Spangiaerts vol deuchden krielen.

FINIS.

